

СВЕЩЕНИК ГЕОРГИ МАРИНОВ ПОЛУГАНОВ

ВОДАЧЪТ НА БЪЛГАРСКОТО НАЦИОНАЛНО ВЪЗРАЖДАНЕ И ОСНОВАТЕЛЯТ НА БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ В ПОЛИКРАЙЩЕ

НИКОЛА ГЕОРГИЕВ ПОПНИКОЛОВ, ТРИФОНКА РОМАНОВА ПОПНИКОЛОВА, ГЕОРГИ НИКОЛОВ ГЕОРГИЕВ, МАРИЯНА НИКОЛОВА ГЕОРГИЕВА

29 август 1810:
Зедно с дядо си чорбаджи Иван и баща си чорбаджи Марин, Георги Полуганов посреща първия освободител на Поликрайще от Османско робство генерал-майор Иван Василевич Сабанев и неговия отряд.



Генерал-майор Иван Василевич Сабанев (1770-1829) - първият освободител на Поликрайще

Чорбаджи Иван Полуганов – един от най-големите възрожденци и борци за българщината в Търновско от края на XVIII и началото на XIX в. Застава начело на Поликрайшката българска самоуправляваща се община (Поликрайшката местна автономна власт) през най-страшните кърджалийските времена и запазва селото.

Чорбаджи Марин Полуганов – един от най-високообразованите българи в края на XVIII и началото на XIX в., когато българската грамотност изчезнала. Направил революция в Поликрайще, въвеждайки и утвърждавайки българския (църковнославянския) като официален език на църквата тук през 1800 година, когато повсеместно се служи само на гръцки.



Неофит Халендарски Бозвели (1785-1848)
Един от водещите на национално – просветното и църковно движение през Възраждането. Многократно посещава училището и снабдява Георги Полуганов с български учебници от Сърбия (1836-1841).

1825: Георги Полуганов основава първото училище в Поликрайще в дома си. Първи учител в Поликрайще. Въвежда и утвърждава българския като официален език на училището, когато в училищата в Търново, Арбанаси, Свищов, Лясковец, Ориховица се учи само на гръцки.

1844: Георги Полуганов е ръкоположен в свещенически сан.

1844: Чорбаджи Марин Полуганов построява първата сграда специално за училище в Поликрайще.

26 май 1846: Свещеник Георги Полуганов организира първото масово посещение на храмовия празник на манастира „Св. Троица“.

1846: Свещеник Георги Полуганов и чорбаджи Марин Полуганов набират средства за построяване на църквата на манастира „Св. Троица“, вдигната през 1847 от Уста Колю Фичето и изписана от Захарий Зограф.

1858: Свещеник Георги Полуганов провежда кампания и набира средства за Първото българско читалище в Свищов.



1825: Георги Полуганов учи при първия Апостол на българщината в Търновско – игумена на Преображенския манастир отец Зотик.



Отец Зотик (1772-1837)

1831-1835: Георги Полуганов провежда кампания и набира средства заедно с баща си чорбаджи Марин Полуганов за възстановяване на Преображенския манастир, започнато от отец Зотик през 1825.



Кондига на Преображенския манастир, водена от игумена отец Зотик 1835; Поликрайщине дарина 1000 гроина.

Свещеник Георги Маринов Полуганов

(15 февруари 1808 – 25 октомври 1888)

195 ГОДИНИ БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ В ПОЛИКРАЙЩЕ (1825 – 2020)



Александър Караджорджевич (1806-1885) - Княз на Княжество Сърбия (1842-1858)



Лазар Арсениевич Баталка (1793-1869) - член на Държавния съвет и капу-кхая (главен дипломатически представител) на Княжество Сърбия в Цариград, кавалер, министър на просветата (1842-1854)



Аврам Петрониевич Стекич (1791-1852) - личен пълномощник на княза (министър-председателя) на Княжество Сърбия и министър на външните работи, кавалер (1844-1852)



Милослав Здравкович Ресавац (1787-1854) - член на Държавния съвет и член на Наместничеството на Княжеското достойнство на Сърбия, кавалер (1842-1854)



Стефан Петрович Кинчанин (1807-1855) - сръбски и австрийски генерал, член на Държавния съвет на Княжество Сърбия (1842-1855)

6 май 1846: Сръбският княз Александър Караджорджевич и сръбска правителствена делегация в състав: Лазар Арсениевич Баталка – член на Държавния съвет и капу-кхая (главен дипломатически представител) пред Османското правителство в Цариград, кавалер, Аврам Петрониевич Стекич – личен пълномощник на княза (министър-председателя) и министър на външните работи, кавалер, Милослав Здравкович Ресавац – член на Държавния съвет, кавалер, Стефан Петрович Кинчанин – член на Държавния съвет, Тимотей Кнежевич – първи секретар на канцеларните на княза и на министерството на външните работи, подполковник, кавалер Лазар Аранджелкович и Александър Трифкович – адютанти на княза, доктор Ото – придворен лекар, Халил Хамди Ефенди – личен писар на княза на турски език и др., придружени от конна сръбска правителствена охрана, посещават българското училище в Поликрайще – стандарт за българско училище и българско учебно дело през 1846 г. и присъстват на богослужение на български език в българската църква „Св. Вмъца Маринка“ в Поликрайще. В Поликрайще княз Александър Караджорджевич не само се запознава с един от най-издигнатите българи на епохата – чорбаджи Марин Полуганов, свещеник Георги Полуганов и хаджи Еньо Дачев, но и ношува в дома на първите двама със своите министри.



Български богослужебни книги и учебници, използвани от свещеник Георги Полуганов при службите в българската църква „Св. Вмъца Маринка“ и българското училище в Поликрайще. Свещеник Георги Полуганов – спомоществовател на Българска възрожденска книжарница (1855, 1856, 1869, 1870).

Забележка: Всички дати са по стария стил.